

ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Σε πρώτη φάση διαβάζουμε τουλάχιστον 2 φορές ολόκληρο το κείμενο και φροντίζουμε να το κατανοήσουμε πλήρως. Προσέχουμε ιδιαίτερα τη στάση - άποψη του συγγραφέα και το σκοπό για τον οποίο έχει γραφτεί το κείμενο.

Στη συνέχεια μελετούμε χωριστά κάθε παράγραφο , εντοπίζουμε τη θεματική της περίοδο καθώς και τις λεπτομέρειες με τις οποίες αναπτύσσεται και υπογραμμίζουμε τις σημαντικότερες, δηλ. τις λέξεις / φράσεις – κλειδιά. Έπειτα γράφουμε τον πλαγιότιτλο που αποδίδει το περιεχόμενο της παραγράφου.

Στο επόμενο βήμα συνδέουμε τους πλαγιότιτλους μεταξύ τους, αλλά με τέτοιο τρόπο, ώστε να σχηματίζεται ένα ενιαίο κείμενο. Η σύνδεση γίνεται με τη χρήση των κατάλληλων συνδετικών λέξεων ή φράσεων .

Αποφεύγουμε την επανάληψη στοιχείων που υπάρχουν σε διαφορετικές παραγράφους.

Αν ο συγγραφέας παραθέτει ερευνητικά στοιχεία (π.χ. στατιστικές) , εμείς καταγράφουμε μόνο το πόρισμα /συμπέρασμα της έρευνας.

Προσέχουμε ώστε να ακολουθούμε πιστά την οπτική γωνία και τη θέση του συγγραφέα και να αποδίδουμε το κείμενο χωρίς να το σχολιάζουμε. Επίσης, δεν αντιγράφουμε , αλλά αντικαθιστούμε τις έννοιες του κειμένου με συνώνυμες (όπου βέβαια αυτό είναι δυνατό), εκτός αν πρόκειται για ορολογία, οπότε χρησιμοποιούμε τις έννοιες αυτούσιες .

Χρησιμοποιούμε στη διατύπωσή μας γ' πρόσωπο. Επίσης, προτιμούμε την παθητική σύνταξη από την ενεργητική που προσδίδει έμφαση στο κείμενο.

Προσπαθούμε να παραμείνουμε στο όριο λέξεων που μας ζητείται . Αν διαπιστώσουμε ότι οι λέξεις μας είναι λιγότερες, ξαναβλέπουμε το κείμενο, μήπως παραλείψαμε σημαντικές λεπτομέρειες και τις προσθέτουμε. Αν οι λέξεις μας είναι περισσότερες, ελέγχουμε ξανά και αφαιρούμε ό,τι είναι δυνατό ν' αφαιρεθεί, χωρίς να επηρεαστεί η δομή και η συνοχή του κειμένου.

Μια κανονική περίληψη είναι το 1/3 του αρχικού κειμένου .

Η εισαγωγή της περίληψης

Είναι προτιμότερο να ξεκινούμε με αναφορά στο συγγραφέα ή στο κείμενο, αφού καλούμαστε να παρουσιάσουμε όχι τις δικές μας απόψεις, αλλά αυτές του συγγραφέα .
(Μπορούμε , ωστόσο, να ξεκινήσουμε και απευθείας από τις ιδέες – πληροφορίες του κειμένου ταυτιζόμενοι με το συγγραφέα του) :

Ο/Η συγγραφέας /αρθρογράφος

- Αναφέρει /αναφέρεται
- Παρουσιάζει
- Τονίζει
- Προβάλλει + κεντρική ιδέα του κειμένου
- Προβληματίζεται
- Επισημαίνει
- Εντοπίζει
- Καταγγέλλει
- Εξάγει

Στο κείμενο / στο άρθρο

- Παρουσιάζεται / ονται
- Αναλύεται / ονται κλπ.

Τεχνικές πύκνωσης ενός κειμένου

1. Παραλείπουμε ό,τι αποτελεί δευτερεύουσα / ασήμαντη λεπτομέρεια ή επανάληψη.
2. Αντικαθιστούμε ένα σύνολο από προτάσεις που περιγράφουν μια σειρά ενεργειών με μια φράση που αποδίδει το νόημά τους συνοπτικά :

Ο Μανώλης διάβασε πρώτα τα Μαθηματικά κι έλυσε τις ασκήσεις, έπειτα έγραψε την εργασία στη Λογοτεχνία , αποστήθισε τα Θρησκευτικά και τέλος στήθηκε μπροστά στην τηλεόραση για να δει τον αγώνα . Ο Μανώλης κάθισε να δει στην τηλεόραση τον αγώνα, αφού διάβασε προηγουμένως όλα του τα μαθήματα .

3. Αντικαθιστούμε μια περίοδο από την πράξη που δηλώνει :

Όταν οι γονείς μου μπήκαν στο σπίτι, βρήκαν τα συρτάρια της ντουλάπας ανοιγμένα και ριγμένα στο πάτωμα, την κοσμηματοθήκη ανοιχτή και άδεια και το χρηματοκιβώτιο στη θέση του, αλλά χωρίς τα χρήματα που είχε μέσα . Μπαίνοντας στο σπίτι οι γονείς μου, διαπίστωσαν ότι οι κλέφτες δεν είχαν αφήσει τίποτα .

4. Αντικαθιστούμε μια σειρά υπωνύμων (υπώνυμο = η λέξη που εμπεριέχεται μέσα σε μια ευρύτερη έννοια , την υπερώνυμη) με ένα υπερώνυμό τους : Τραπέζια, καρέκλες, γραφεία και πολυθρόνες ήταν όλα πεσμένα κάτω : Τα έπιπλα ήταν όλα κάτω .

ΕΝΟΤΗΤΑ 2Η – ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ : ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Κείμενο : Η μητέρα συχνά εργάζεται

Με την πάροδο των ετών παρατηρούμε ότι όλο και περισσότερες γυναίκες σ' όλα τα κράτη του κόσμου, της Ευρώπης και στη χώρα μας συμμετέχουν ενεργά στην αγορά εργασίας, διεκδικώντας επαγγελματική απασχόληση. Αυτό σημαίνει ότι, καθώς η μητέρα βρίσκεται πολλές ώρες στη δουλειά, η φροντίδα για το σπίτι και τα μέλη της οικογένειας απαιτεί αλλαγές: οι παραδοσιακοί ρόλοι αναθεωρούνται, οι ευθύνες μοιράζονται, όλοι χρειάζεται να αναλάβουν δουλειές, ώστε το σύστημα της οικογένειας να συνεχίσει να λειτουργεί αποτελεσματικά ως προς τις ανάγκες που υπάρχουν.

Οι γονείς αναγκάζονται να δουλεύουν ολόένα και περισσότερο σε εργασίες, που γίνονται σταδιακά όλο και πιο απαιτητικές. Οι συνθήκες των μεγαλουπόλεων δεν είναι ιδιαίτερα φιλικές για τους κατοίκους τους. Ο βιοπορισμός, πιθανόν, να εξαντλεί τους ανθρώπους και τις δυνάμεις τους. Η υπερένταση, οι συγκρούσεις και το άγχος αποτελούν καθημερινό μέρος της ζωής στη σημερινή εποχή. Έτσι, γυρίζουν στο σπίτι κουρασμένοι, χωρίς ψυχικά και σωματικά αποθέματα. Η ενασχόληση με τα παιδιά τους μετατρέπεται σε μια σειρά από ενέργειες ρουτίνας. Τα συναισθηματικά προβλήματα των εφήβων παίρνουν, συχνά, τη μορφή μπελά για τους γονείς, που προσπαθούν να τελειώσουν τη μέρα τους, χωρίς άλλες συγκρούσεις και βάσανα σαν εκείνα που αντιμετώπισαν στη δουλειά τους. Οι έφηβοι αισθάνονται ότι παραμελούνται και ότι τα προβλήματά τους μένουν χωρίς απάντηση, λύση ή και στήριξη από τους μεγάλους. Η άρνηση, η σιωπή, η αναβολή, η έλλειψη σεβασμού

γεννούν προβλήματα που συσσωρεύονται και, όταν δεν αντιμετωπίζονται έγκαιρα και ουσιαστικά, οδηγούν τους εφήβους σε παραπτωματική συμπεριφορά.

Ωστόσο, η επαγγελματική δραστηριότητα της μητέρας δεν είναι απειλητική για την ισορροπία και τη συνοχή της οικογένειας. Η εργαζόμενη μητέρα ενισχύει οικονομικά την οικογένεια, αλλά και η ίδια μέσα από τη δουλειά της αισθάνεται δραστήρια και πιο ολοκληρωμένη, κάτι που έχει θετική επίπτωση και στην ισορροπημένη σχέση με τα παιδιά της.

Γονείς: όταν τα πράγματα... δεν πάνε καλά, ενημερωτικό φυλλάδιο του ΥΠΕΠΘ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2000. Από το σχολικό βιβλίο

1. Σημειώνουμε τις λέξεις – φράσεις κλειδιά του κειμένου και αποδίδουμε το νόημα των παραγράφων με πλαγιότιτλους

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΙ

Με την πάροδο των ετών παρατηρούμε ότι όλο και περισσότερες γυναίκες σ' όλα τα κράτη του κόσμου, τις Ευρώπης και στη χώρα τις συμμετέχουν ενεργά στην αγορά εργασίας, διεκδικώντας επαγγελματική απασχόληση. Αυτό σημαίνει ότι, καθώς η μητέρα βρίσκεται τις ώρες στη δουλειά, η φροντίδα για το σπίτι και τα μέλη της οικογένειας απαιτεί αλλαγές: οι παραδοσιακοί ρόλοι αναθεωρούνται, οι ευθύνες μοιράζονται, όλοι χρειάζεται να αναλάβουν δουλειές, ώστε το σύστημα της οικογένειας να συνεχίσει να λειτουργεί αποτελεσματικά ως προς τις ανάγκες που υπάρχουν.

Οι γονείς αναγκάζονται να δουλεύουν ολοένα και περισσότερο σε εργασίες, που γίνονται σταδιακά όλο και πιο απαιτητικές. Οι συνθήκες των μεγαλουπόλεων δεν είναι ιδιαίτερα φιλικές για τους κατοίκους τους. Ο βιοπορισμός, πιθανόν, να εξαντλεί τους ανθρώπους και τις δυνάμεις τους. Η υπερένταση, οι συγκρούσεις και το άγχος αποτελούν καθημερινό μέρος της ζωής στη σημερινή εποχή. Έτσι, γυρίζουν στο σπίτι κουρασμένοι, χωρίς ψυχικά και σωματικά αποθέματα. Η ενασχόληση με τα παιδιά τους μετατρέπεται σε μια σειρά από

ενέργειες ρουτίνας. Τα συναισθηματικά προβλήματα των εφήβων παίρνουν, συχνά, τη μορφή μπελά για τους γονείς, που προσπαθούν να τελειώσουν τη μέρα τους, χωρίς άλλες συγκρούσεις και βάσανα σαν εκείνα που αντιμετώπισαν στη δουλειά τους. Οι έφηβοι αισθάνονται ότι παραμελούνται και ότι τα προβλήματά τους μένουν χωρίς απάντηση, λύση ή και στήριξη από τους μεγάλους. Η άρνηση, η σιωπή, η αναβολή, η έλλειψη σεβασμού γεννούν προβλήματα που συσσωρεύονται και, όταν δεν αντιμετωπίζονται έγκαιρα και ουσιαστικά, οδηγούν τους εφήβους σε παραπτωματική συμπεριφορά.

Ωστόσο, η επαγγελματική δραστηριότητα της μητέρας δεν είναι απειλητική για την ισορροπία και τη συνοχή της οικογένειας. Η εργαζόμενη μητέρα ενισχύει οικονομικά την

οικογένεια, αλλά και η ίδια μέσα από τη δουλειά της αισθάνεται δραστήρια και πιο ολοκληρωμένη, κάτι που έχει θετική επίπτωση και στην ισορροπημένη σχέση με τα παιδιά της.

Πλαγιότιτλος 1 .Η αύξηση της γυναικείας επαγγελματικής δραστηριότητας σε παγκόσμιο επίπεδο και η αναθεώρηση των παραδοσιακών ρόλων μέσα στην οικογένεια με την ανάληψη ευθυνών απ' όλα τα μέλη.

Πλαγιότιτλος 2 . Η πολύωρη και εξαντλητική εργασία των γονέων στις μεγαλουπόλεις ως αιτία για την έλλειψη επικοινωνίας γονέων – εφήβων και τη συνακόλουθη παραπτωματική συμπεριφορά των εφήβων.

Πλαγιότιτλος 3 .Τα θετικά αποτελέσματα της γυναικείας επαγγελματικής δραστηριότητας για ολόκληρη την οικογένεια.

2. Αναδιατυπώνουμε το περιεχόμενο του κειμένου στηριζόμενοι στους πλαγιότιτλους ,αλλά με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργείται ένα ενιαίο κείμενο . Αποφεύγουμε όσο μπορούμε την αντιγραφή – αυτό σημαίνει ότι έχουμε κατανοήσει καλά το περιεχόμενο , ώστε να είμαστε σε θέση να το αποδώσουμε με το δικό μας λόγο . Προσέξτε παρακάτω τις διαρθρωτικές λέξεις- φράσεις με τις οποίες γίνεται η μετάβαση από τη μία παράγραφο στην άλλη και το ρόλο των ρημάτων :

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το κείμενο αναφέρεται στην εργασία της μητέρας και τις επιπτώσεις της σε ολόκληρη την οικογένεια . Συγκεκριμένα διαπιστώνεται ότι η γυναικεία επαγγελματική δραστηριότητα των τελευταίων χρόνων έχει επιφέρει αναδιάταξη των ρόλων στην οικογένεια με αναθέσεις ευθυνών σε όλα τα μέλη.

Στη συνέχεια ο συγγραφέας προβληματίζεται αναφορικά με την πολύωρη εργασία των γονέων και τις συνέπειές της στη σχέση τους με τα παιδιά . Επισημαίνει την ψυχική εξάντληση των γονέων και την αδυναμία επικοινωνίας τους με τους εφήβους , γεγονός που μπορεί να οδηγήσει τους τελευταίους σε παραπτωματική συμπεριφορά .

Ολοκληρώνοντας ο συγγραφέας προβάλλει τις θετικές για την οικογένεια συνέπειες της γυναικείας εργασίας υποστηρίζοντας ότι συντελεί στην προσωπική ισορροπία της μητέρας, στοιχείο που έχει θετικό αντίκτυπο και στη σχέση με τα παιδιά